

Böröczky Géza és a Böröczky vendéglő története

(részletek a "A várost meg kell menteni" c. könyvből)

Az interjút Huszár János készítette Szöllősy Szabolcossal, Böröczky Géza unokájával

1. A Böröczky vendéglő Pápán, a Böröczky dombon

23 éves korában visszatért Pápára. Addigra már annyi kezdő tőkét tudott megtakarítani, hogy meg tudta vásárolni a mai Böröczky dombon álló Zöldfa vendéglőt, amely 1893 óta működött ott. Ezt kibővítette és 1913-ban Böröczky vendéglő néven nyitotta meg kapuit. Ugyanakkor megnősült, egy rábapatonai lányt, Pethő Gizellát vette feleségül. Ő anyai ágon a tekintélyes nemesgörzsönyi bíró,

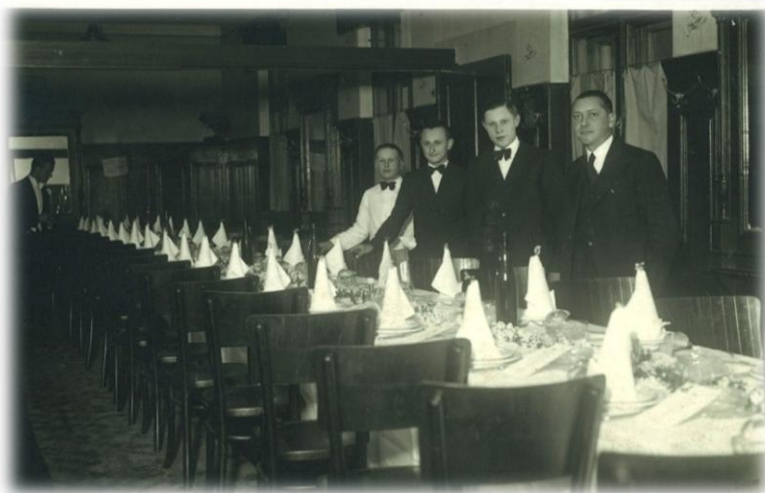
2. Böröczky Sarolta

szerezett tanítónői oklevelet.

Nagyapám Böröczky Géza vendéglős élete egy igazi önmagaformálta, szorgalmas, tehetséges ember sikertörténete. Adásztevelről származott, akárcsak az összes Böröczky a nagy világban, családjuk története évszázadokra tekint vissza, és egy külön könyvet megérdemel. Négy testvére korán elhunyt, egyedül ő érte meg a felnőtt kort. Pápán az Ipariskolában szerzett mesterlevelet kitűnő eredménnyel. Gyakornoki idejét a győri Korona Szállóban töltötte, vendéglős tanulóként. Ez a szakma töltötte ki egész életét. A mesterlevél megszerzése után Bécsben folytatta a tanulást és munkát, hogy ismereteit egy világváros életének igényes színvonalán gyarapítsa. Hamarosan megtanult németül, és a munka mellett beiratkozott a felsőfokú vendéglátóipari iskolába, ahol újra kitűnő eredménnyel szerzett bizonyítványt. Munkaadói is meg voltak vele elégedve. Négy évi Bécsi tartózkodás után 1912-ben,

Dózsa Károly unokája volt, apai ágon pedig a módos patonai vendéglős Pethő Lajos lányként már gyermekkorában gyakorlatot szerzett a vendéglátó mesterségben. Erre szükség is volt: amikor nagyapámat 1915-ben a háborúban katonai szolgálatra hívták be, felesége közel két évig egyedül vezette az üzletet, alig 22 évesen. Később gyermekeik is szerencsés indítást kaptak hazulról, gondos nagyapám a jólmenő vendéglő jövedelméből lehetővé tudta tenni, hogy gyerekei jó iskoláztatást, külföldi tapasztalatot, tág látókört szerezzenek életútjukra. Sanyi fiát és Gizi lányát a Kollégiumban eltöltött diákévek után Ausztriába, Grázba küldte német nyelvet tanulni. Sanyi később jogi egyetemet végzett, Gizi pedig apja nyomdokain haladva kereskedelmet és vendéglátást tanult a pápai gazdasági iskolában.

Sári lányuk a pápai Nőnevelő Intézetben, ismert nevén Nátusban

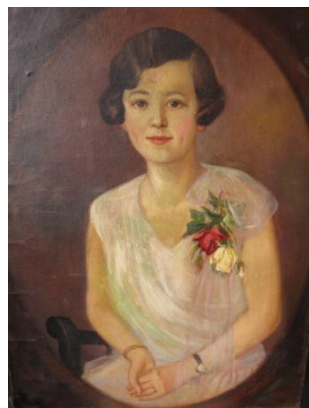
3. A vendéglő nagyterme

vonzó fiatal pápai hölgyeknek. Géza nagyapám kisebbik lányát is egy ejtőernyős főhadnagy, vitéz Kövesdy Dezső vette feleségül. Kiss Zoltán főhadnagy az Adorján ügyvéd úr lányával, Ancival kötötte össze életét. Édespám, Dr. Szóllósy Sándor, Pápa város későbbi polgármestere is itt ismerkedett meg a repülő és ejtőernyős tisztekkel, akikkel később jó barátságot ápolt. Itt került baráti kapcsolatba vitéz Makray Ferenc ejtőernyős századossal is, akinek később egy hősi tett kapcsán együtt írták be a nevüket Pápa város történelemkönyvébe.

Hasonlóképpen innen sarjadt a kapcsolata a tulajdonos nagyobbik lányával, Gizikével, aki később a felesége és az én édesanyám lett. Gizikének jó üzleti vénával megáldott természete volt, szorgalmas volt és tehetséges, tekintélyes szerepet vállalt a Böröczky vendéglő vitelében, különösen

4. Böröczky Géza és családja

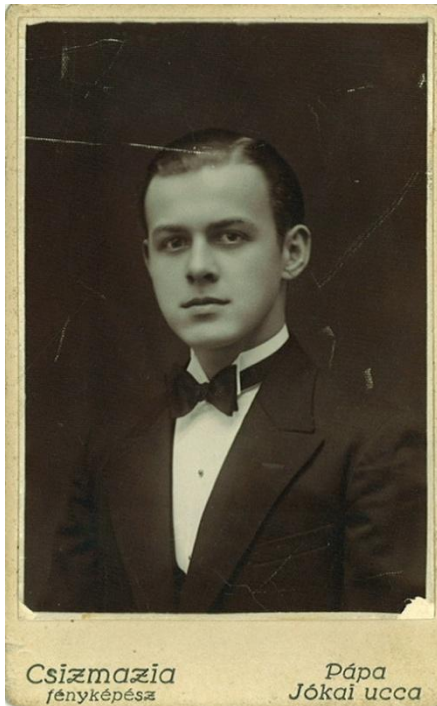
5. Böröczky Gizella

eszküvők, bankettek, diákünnepségek szervezésében és lebonyolításában. Mindezt a gondos gyermeknevelés mellett sikerült megoldania. A rokonok közül is többen jelentkeztek tanulónak, szerették ezt a szakmát. Böröczky Zoltán is a nagyapám vendéglőjében tanulta ki a vendéglátós mesterséget, kitűnő szakember lett. Nagyanyám unokatestvére, Dózsa Sándor is jelentkezett tanulónak, de szülei inkább a családi gazdaságban akarták foglalkoztatni, s ez nagy csalódást okozott neki. Érdeemes megemlíteni, mit ír a pápai Ipartestületi Évkönyv nagyapám ezekben az években elért eredményeiről: „ A szakmában 1904 óta működik. Az Ipartestület tagja, a Szikvizgyár Szövetkezet elnöke, volt városi képviselő, Iparkamarai póttag. Boraiért arany oklevéllel tüntették ki. 1914-től végig szolgált. Volt az orosz és albán

A Böröczky vendéglőben nagy élet folyt, a helyi értelmiségi és iparos élet képviselői mellett a harmincas évek végén már mindennapos vendégek voltak a repülő és ejtőernyős csapatok tisztjei is. Amikor megjelentek az ejtőernyős tisztek elegáns díszegyenruhájukban, a zenekar azonnal rázendített az ejtőernyős indulóra, ez mindig az este egyik fénypontja volt. A tisztek szívesen udvaroltak a

fronton.”

A vendéglő mellett nagyapám üzleti vállalkozási köre ezidőben, tehát a 40-es években egy újabb színterrel gazdagodott: az Esterházy családtól megvásárolta a 35 hold területű Igal-pusztát, a pápai Öreghegy szomszédságában. Ez egy gyönyörű birtok volt, a dombtetőről el lehetett látni a Somlóig, a másik oldalon a teveli hegyekig futott le. Nagyapám itt egy mintagazdaságot akart kialakítani, benne szabadidő parkkal, szőlőskerttel, lovagolási lehetőséggel, falusi vendéglővel. A szerződést és a jogi háttéranyagot apám készítette el, ő is örült nagyapám új szerzeményének.

6. Dr. Böröczky Sándor

A háború vége után egy darabig hivatalos intézkedés miatt a vendéglőben orosz katonai étkezde működött. 1946 elején az étkezde kivonult a Böröczky vendéglőből, újra megindult a normális forgalom, a háboru utáni boldog hangulatban szinte minden este zsufolásig volt vendégekkel. Erre a korszakra már én is emlékszem, négy éves körül voltam. Élveztem, hogy esténként szólt a zene, fővárosi művészek is, mint Tolnay Klári, Latabár Kálmán gyakran adtak színvonalas műsort. Decemberben nagy Mikulási és karácsonyi program volt.

Az új rendszerben apám is békésebb területek felé orientálódott a közigazgatás helyett, önként kérte nyugállományba helyezését alpolgármesteri beosztásából. Átmenetileg Böröczky nagyapám vendéglő-üzletház vállalkozásában lett pénzügyi vezető, nagyapám helyett ő készítette el a könyvelést, adminisztrációt, kimutatásokat, adófizetést, bérfizetést stb. Ez jelentős tehermentesítést jelentett nagyapámnak, aki akkor már 60-ik éve felé közeledett és sok feladata támadt abból, hogy a Böröczky vendéglő ezidőre már üzletházzá bővült, elvitelre is árultak élelmiszeripari termékeket, bort, rövid italt és az alsó udvarban külön szolgáltatásokat lehetett kapni a vidékről jövő fogatosok részére, lópatkolást, zabot, szénát, állatorvosi segítséget. Reggel öttől éjfélig tele volt étellel a Böröczky vendéglő és ületház. A vendéglői részt akkor már nyugodtan rábízta Zsilavec Antal és Böröczky Zoltán üzletvezetőkre, akinek abban ekkorra már nagy gyakorlata volt.

Az öröm azonban nem tartott sokáig. 1949 októberében Böröczky nagyapám kapott egy felszólítást a városházától, hogy vendéglőjét és annak minden lakrészét, saját lakását is, „önként” ajánlja fel a Vörös Hadseregnek étkezde számára. Negyvennyolc órát adtak a teljes kiköltözésre. Családunk barátaitól kellett kölcsönkérni platós kocsit, hogy az adott határidőre a butorokat, berendezést el tudják vinni. Új lakhelyül a szüleim Jókai utcai házát jelölték meg számára. Nagyapám egész élete munkája eredményét vették el egyetlen tollvonással, egy teljesen igazságtalan intézkedéssel, hiszen sem a vendéglő, sem a lakrész nem rejtett magában „kapitalista veszélyt”.

Ez csak tetézte családi tragédiáját: 1944-ben néhány hónapon belül elvesztette feleségét betegség következtében, és 30 éves fiát, Dr Böröczky Sándor jogtanácsost, aki hősi halált halt a háború utolsó hónapjaiban. Pest közelében saját csapatai jelzés nélküli aknájára lépett, súlyos sérüléssel hozták haza Pápará, az életét már nem tudták megmenteni. Kisebbik lánya követte férjét, Kövesdy főhadnagyot az emigrációban, Ausztrália lett új otthonuk.

Nagyapám 1949-ben a Böröczky domb másik oldalán kapott egy kis borkimérési lehetőséget, akkori nevén söntést, ott folytatták amit lehetett egy 20 négyzetméteres szobában. Böröczky Zoltán volt az üzletvezető, nagyapám és apám csinálták a beszerzést és a könyvelést. 1952 körül a söntést is be kellett csuknia. 1953-ban kapott néhány hónapra egy üzletvezetői állást a a hévizi Béke étteremben, aztán végleg nyugállományba vonult. Böröczky Zoli a Hódoskában lett üzletvezető, amit nagy szakértelemmel tett Pápa egyik legnépszerűbb vendéglőjévé, felesége Jolánka hathatós segítségével. Itt kell megjegyezni, hogy ebben az időben az új földtulajdoni törvényekre hivatkozva államosították nagyapám Igal-pusztai kis mintagazdaságát is, amiben annyi öröme és munkája telett.

Noha az új, kommunista rendszer szinte mindentől kifosztotta szüleimet is, nagyszüleimet is, az egészségük és a jókedvük azért megmaradt. Jó baráti körök volt, akik gyakran meglátogatták születimet is, nagyapámat is. Otthoni meghitt beszélgetéseink alkalmával időnként felemlgették a régi idők nevezetes eseményeit. Nagyapám szívesen mesélt arról, hogy 1915-ben a Monarchia egyik hadihajóján teljesített szolgálatot a Földközi tengeren, és amikor az albániai Durazzo kikötőjében horgonyt vetettek néhány napra, Apponyi Albert akkori magyar külügyminiszter személyes látogatást tett a hajón és többek között ővele is kezet fogott. Azt is elmesélte, hogy a Református Kollégium fennállásának 400 éves évfordulóján 1931-ben, amelyen Horthy Miklós kormányzó volt a díszvendég, ő volt megbízva a 800 fős díszbéd lebonyolításával. A sikeres munkáért Horthy kormányzó úr személyesen gratulált neki. Az ötvenes években felesége unokatestvérei (Gizi, Zsófi, Eszter, Sándor) többször is meglátogatták és felemlgették a régi szép idők nevezetes családi eseményeit Görzsönyben és Patonán. Akkorra már nekik is saját családjuk volt.

Egész életemben, születésemtől nagyapám haláláig egy házban, egy háztartásban laktam és éltem vele, ugyanúgy része lett az életemnek, mint a szüleim és a neveléséből is bőven kivette a részét. Gyakran felidézek egy emlékezetes epizódot: iskolai kirándulásra készültünk, este imádkoztam, hogy másnap jó idő legyen. Reggel szomorúan vettem észre, hogy zuhog az eső. Csalódottságomat látva nagyapám elmagyarázta, hogy amíg én este a jó időért imádkoztam, addig a környékbeli gazdaemberek ezrei imádkoztak azért, hogy essen az eső, hiszen hetek óta nem esett, pedig kell a földeknek, nőjön a gabona, abból van a kenyereink. Elmagyarázta, hogy a többség érdekeit is figyelembe kell venni, abba kell beleilleszteni önös érdekeinket. A közösség érdeke a döntő. Így nevelt rá a közösségi gondolkodásra.

1972-ben halt meg, 83 éves korában, egy dolgozó, szorgalmas, eredményes élet után. Sírja a pápai alsóvárosi temetőben van. Én magam, mint egyik legközelebbi rokona, mindig nagy tisztelettel és szeretettel gondolok vissza rá és örülök, hogy annyi évet tölthettem a közelében.

2010-ben a nagyapám emlékére létesítettem a Pápai Gazdasági Szakképző Iskolánál a Böröczky Géza-Díjat, édesapám emlékére pedig a Pápai Református Kollégiumnál a Dr Szöllősy Sándor –Díjat, egy-egy jó tanuló, etikus viselkedésű és hazafias gondolkodású diák megjutalmazására. A jelölt személyére a tantestület tesz javaslatot. A Díj pénzjutalomból és könyvjutalomból áll, amelyet a nyertes az évzáró ünnepségen vehet át.

Örömmel tapasztaltam, hogy az 1990-es rendszerváltás után végre újra lehetőség nyílt rá, hogy a pápai intézmények és a lakosság is kifejezze tiszteletét apám és nagyapám iránt, akik annyit tettek a városért. Nagyapám emlékére az önkormányzat hivatalossá tette a Böröczky domb elnevezést azon a téren, ahol a híres vendéglő állt. Biztos vagyok benne, hogy a Böröczky üzletház újbóli megnyitása valahol Pápa belvárosában kedves színfoltja lenne a város életének.